

Mokslinė-praktinė konferencija

EUROPOS SAJUNGOS MUITŲ POLITIKA IR JOS ĮGYVENDINIMO PROBLEMAS LIETUVOJE

2006 m. lapkričio 23–24 d Mykolo Romerio universitete vyko Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Muitinės veiklos katedros inicijuota ir organizuota mokslinė konferencija „Europos Sąjungos muitų politika ir jos įgyvendinimo problemos Lietuvoje“.

Konferencija sulaukė akademinės visuomenės, verslo ir valstybės tarnautojų dėmesio. Ji buvo skirta apžvelgti EB muitų politikos formavimo pagrindinius instrumentus, pateikti eksporto ir importo pokyčių analizę Lietuvai įstojus į ES, taip pat atskleisti naujus muitinės saugumo užtikrinimo, verslo sąlygų gerinimo, ES teisės aktų supaprastinimo uždavinius ir funkcijas.

Konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Užsienio

prekybos politikos departamento skyriaus viršininkė Rasa Adomaitienė, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Muitinės departamento direktorius Rimutis Klevečka, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos Prekybos departamento Užsienio prekybos skyriaus vyr. specialistė Vita Eigelienė, Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto Informacijos sisteminimo skyriaus vyr. specialistė Tamara Petuchova, svečiai iš kaimyninių valstybių: Rygos technikos universiteto Tarptautinio verslo ir muitinių instituto dr. Mara Peterson ir doc. Irina Jevigina, Baltarusijos valstybinio universiteto Muitinės veiklos katedros vedėjas doc. dr. Anatolij Sirotskij ir dr. Viačeslav Jaroševič, taip pat Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto Muitinės veiklos katedros vedėjas prof. dr. Alfonsas Laurinavičius, doc. Juozas Radžiukynas ir doc. Vladas Rimkus.

Konferencijoje nagrinėtas ES bendrosios prekybos politikos, kuri priklauso išskirtinei EB kompetencijai, formavimo procesas, bendrosios prekybos politikos instrumentai: muitų tarifai, kiekybiniai apribojimai, rinkos apsaugos, reguliacinės ir kitos priemonės. Pranešime „Importo muitų sustabdymas ir tarifinių kvotų nustatymas“ atskleistas ne tik jų tikslas – siekiant ES ekonominio vystymo skatinimo, įmonių konkurencingumo didinimo padėti Bendrijos įmonėms gauti be muitų ar sumažintų muitų tarifų žaliavų, pusfabrikačių ir sudedamųjų dalių, kurių Bendrijoje negaminama ar gaminama nepakankamai, bet ir išnagrinėta muitų sustabdymo ir tarifinių kvotų administravimas bei procedūrinės priemonės. Pranešime „Preferenciniai ES susitarimai–muitų politikos instrumentas“ apžvelgta ES preferencinis prekybos režimas, EB susitarimų mastas ir ekonominis jų tiks-

lingumas, analizuota prekių kilmės taisyklių, kaip muitų politikos instrumento, nustatymas, taip pat nagrinėta preferencinių susitarimų perspektyvos.

Eksporto ir importo pokyčiai pagal prekių grupes, šalis ir jų grupes išsamiai apžvelgti pranešimuose „Užsienio prekybos pokyčiai Lietuvai įstojus į ES“ ir „Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokyčiai Lietuvai įstojus į ES“. Daug dėmesio skirta svarbiems Lietuvos užsienio prekybos pokyčiams: 2005 m. užsienio prekybos apyvartos apimtis viršijo BVP, ir šis santykis sudarė 1,068, žemės ir maisto produktų eksporto apimtis 2005 m. pirmą kartą viršijo šių produktų importą (eksporto palyginti su importo apimtimi viršijimas sudarė 14.1 proc.). Pranešime „Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokyčiai Lietuvai įstojus į ES“ išanalizuota eksporto ir importo pokyčiai, išmokėtos eksporto išmokos pagal prekių grupes ir valstybes.

Pranešime „Europos Sąjungos muitų politikos įgyvendinimo praktika Lietuvos muitinėje“ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Muitinės departamento direktorius Rimutis Klevečka iškėlė problemas, kurios kyla dėl tarptautinės prekybos liberalizavimo, tarptautinės prekybos grandinės saugumo užtikrinimo, verslo sąlygų gerinimo, ES teisės aktų supaprastinimo ir kt.

Konferencijos pranešimus ir diskusijas apibendrino prof. A. Laurinavičius. Jis pabrėžė, kad Lietuvos ekonomikos plėtra tapus Europos Sąjungos nare kelia labai sudėtingus iššūkius ir verslui, ir valstybės įstaigoms. Šiandien norminė bazė yra pakankama, sudaro reikiamas prielaidas tolesnei raidai, todėl daugiau dėmesio turėtų būti skiriama jos įgyvendinimui, tolesniam tobulinimui. Daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama naujai vadybai. Siekiant tapti efektyviai dirbančiomis organizacijomis, reikia ugdyti personalo gebėjimus greitai ir lanksčiai prisitaikyti naujomis sąlygomis, nuolat ieškoti būdų, kaip išsaugoti savo konkurencingumą. Šio tikslo turėtų būti siekiama verslui ir valstybei bendradarbiaujant, bendromis pastangomis saugant ES išorines sienas ir šalies ekonominę erdvę, kuriant gerovę. Kitas ne mažiau reikšmingas aspektas – elektroninių technologijų valstybės įstaigose ir versle diegimas, e. muitinės kūrimas.

Konferenciją rėmė Lietuvos muitinės tarpininkų asociacija.

*Mykolo Romerio universiteto
Muitinės veiklos katedros vedėjas
prof. dr. Alfonsas Laurinavičius*